

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2009 rd

Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitras verksamhetsberättelse för år 2008

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 23 april 2009 Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitras verksamhetsberättelse för 2008 (B 2/2009 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ombudsman Kari Tolvanen och finans- och ekonomidirektör Magnus Sjöblom, Jubileumsfonden för Finlands självständighet
- riksdagsledamot Olli Nepponen, ordförande för Sitras revisorer
- professor, CGR Kalervo Virtanen, sekreterare för Sitras revisorer.

OM SITRAS VERKSAMHET

Sitras uppgift är att främja en stabil och balanserad utveckling i Finland, en kvantitativ och kvalitativ tillväxt inom ekonomin samt internationell konkurrensförmåga och internationellt samarbete. Om det behövs kan Sitra ta större risker än normalt för att finansiera innovativa projekt.

Sitra preciserade sin egen vision och strategi så att de nu ligger i linje med processerna och målen i den nationella innovationsstrategin. Premisserna var en gränslös värld, efterfråge- och användarorientering, en förvaltningsövergripande systemisk omställning plus innovativa individer och gemenskaper.

Sitra uppger sig ha maximerat programmets genomslag genom att söka synergivinster mellan olika program. Fokus ska allt mer ligga på att synkronisera nya och tidigare program. Med stöd från Sitra sökte man lösningar på utmaningar i samhället genom följande program: Hälsovårdsprogrammet (2004—2009), Energiprogrammet (2008—2012), Tillväxtprogrammet för

maskinindustrin (2008—2011), Kommunprogrammet (2009—2013), Kost- och näringsprogrammet (2004—2008) och Indienprogrammet (2004—2008). Under året startades två nya program: Landsbygden som konkurrensresurs och Utvecklingsprogrammet för ledningen av den offentliga förvaltningen.

Sitra lät göra en utvärdering av det slutförda Miljöprogrammet, Rysslandsprogrammet och Indienprogrammet. Programmen konstaterades ha varit samhällsrelaterat relevanta.

Sitra finansierar företag på sina programområden. Målet är att ta fram nya former av affärsverksamhet och stödja företagens tillväxtstrategier. Sitra arbetar på marknadsmässiga villkor i samverkan med andra kapitalinvestorer. Företagsfinansieringen och avyttringen genomförs planmässigt.

Vid utgången av 2008 uppgick marknadsvärdet av Sitras grundkapital till 626 miljoner euro. Det har varierat kraftigt på grund av fluktuerande

ar på aktiemarknaden. I slutet av 2008 var 32 % placerat i aktier, 58 % i ränteinstrument och 10 % i annat. Underskottet för räkenskapsåret

var ungefär 101,2 miljoner euro. I år har resultatet blivit positivt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Sitra uppger sig ha preciserat sin egen vision och strategi parallellt med beredningen av den nationella innovationsstrategin, så att processerna och målen nu harmonierar med denna. Landets innovationssystem har fungerat bra hittills men varit slutet inom organisationer. Nu är det dags att gå över till en interaktiv, internationell och öppen innovationsmiljö.

Ekonomiutskottet har behandlat statsrådets innovationspolitiska redogörelse och lämnat betänkande om den (SRR 5/2008 rd — EkUB 6/2009 rd). Utskottet ställde sig helhjärtat bakom redogörelsens visioner när det gäller målen för innovationssystemet. Men hur målen ska nås är på många punkter ännu öppet. Innovationssystemet genomgår just nu en internationell evaluering med utgångspunkt i den innovationspolitiska redogörelsen. Slutrapporten väntas bli klar i början av hösten 2009.

Utskottet uppmärksamgör Sitra på det som sägs i betänkandet och i den kommande slutrapporten inklusive åtgärdsförslag.

I sitt ovannämnda betänkande menar utskottet att de primära aktörerna i det finländska innovationssystemet är företag, universiteten, Tekes, Sitra, Uppfinningsstiftelsen, Finlands Akademi, Industriinvestering, arbets- och näringscentralerna, Finpro och Finnvera. Sitra, som lyder under riksdagen, bidrar till systemet med sin programbaserade verksamhet. Ytterligare aktörer är statsrådets forsknings- och innovationsråd och andra organisationer i den offentliga förvaltningen.

Men det är inte bara systemet som behöver göras tydligare utan samordningen av verksamheten måste också bli effektivare, särskilt ur en-

skilda kunders synvinkel. Utskottet lade också vikt vid effektiv resursanvändning och effektivt tillvaratagande av den kunskap som projekten genererar.

Utskottet uppger vad det sade i betänkandet, även om det erfarit att det ur Sitras synvinkel inte förekommer problem med uppgiftsfördelningen. Sitra har uppgett sig träffa andra aktörer flera gånger om året.

Det står i berättelsen att man maximerade programmets genomslag genom att försöka hitta synergivinster mellan olika program. Resultaten av gamla program nyttiggörs i nya program.

Enligt en inkommen analys har programverksamheten gett resultat. Det är särskilt viktigt nu för att vi ska klara av bl.a. problemen till följd av den ekonomiska krisen. Utskottet ser det som angeläget att de konkreta resultat som programmen genererat plus eventuella problem rapporteras in på lämpligt sätt. Ekonomiutskottet yttrade sig om uppföljningen och rapporteringen i sitt föregående betänkande också (EkUB 9/2008 rd).

Sitra uppger att insatserna för företagsutveckling fortsatte under året. Målet är att ta fram nya affärskoncept och stödja företagens tillväxtstrategier. Sitra är riskinvestorare i samverkan med andra kapitalinvestorare.

Det är viktigt att Sitra enligt sin strategi för företagsutveckling och finansiering stöder ny företagsverksamhet i kuvösfasen och i det kritiska tillväxtskedet. När företaget inte längre behöver riskinvestorare som Sitra, kan Sitra avyttra sitt innehav och investera medlen i utveckling av ny företagsverksamhet. Det finns vissa risker som kan realiseras, men trots hotet om misslyckanden bör Sitra som offentligrättslig fond delta i innovativa projekt.

Förslag till beslut

Således föreslår ekonomiutskottet att riksdagen godkänner ställningstagandet

att riksdagen inte har något att anmärka på berättelsen men förutsätter att

Sitra i sin verksamhet beaktar det som sägs i betänkandet.

Helsingfors den 25 september 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
medl. Janina Andersson /gröna
Hannu Hoskonen /cent
Harri Jaskari /saml
Anne Kalmari /cent
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd
Miapetra Kumpula-Natri /sd

Jouko Laxell /saml
Päivi Lipponen /sd
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Petteri Orpo /saml
Sirpa Paatero /sd
Markku Uusipaavalniemi /cent
ers. Klaus Pentti /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.